

A mikor a király vendéglőben étkezett...

— Saját tudósítónktól. —

Fönn a Várban, a honvédelmi minisztérium mögött van egy jóforgalmu vendéglő, az *Endrényi-étterem*. Itt most nagy ünnepségre készülnek. A gazda emléktáblát készítettett el és rövidesen ünnepélyes aktussal leplezi le az emléktáblát a vendéglőnek Tárnok-utczára néző frontján. Szól pedig a nevezetes táblán az irás a következőképpen:

Ezen a helyen étkezett
1914. IX. 5-én
Károly Ferencz József
királyi herceg, trónörökös
most
IV. Károly
Magyarország Apostoli Királya

Ennek az emléktáblának érdekes a históriája, a bájos történet ismét a maga emberi mivoltában állítja elénk a királyt, a ki ledélyes társaságban jól tudja érezni magát ott is, a hol nem ismerik az etikettet és a hova csak a polgári családok tagjai mennek el ebédre, vacsorára. Eddig homályban maradt a história, a szereplők valamennyien a harostérre mentek: a király, a kísérete, a főpinczér, a pikkológyerek elkerültek a vendéglőből, a kis pikkoló, a kivel a felség jóízűen tréfált, már meg is sebesült, a főpinczér pedig, a kinek két anzikszkártyát írt alá a felség, valahol a Doberdo táján gondol arra a nevezetes ebédre, a melyet a spanyol etikett ellenére nem este hat órakor, hanem kispolgári szokás szerint pontban tizenkettőkor fogyasztott el igen jó ótvágygyal 1914 szeptember elején Károly királyi herceg, a trónörökös.

Akkor nem lehetett megírni az esetet, mert a felség inkognitóban volt a fővárosban. Annyira inkognitóban, hogy a királyi várban nem is készültek a fogadására. Még csak nem is főztek a számára. Bement tehát egy soffőr az *Endrényi-étterembe* és az egyik gazdától, *Endrényi Károlytól* megkérdezte: van-e valamiféle szeparó a vendéglőjében. A vendéglős mondta, hogy nincs, a soffőr kiszáratva visszajött és mondta, az sem baj, de legalább a sarokban elkülönítve terítsenek fel egy asztalt. Négy szemőlyre. Megmondta azt is, hogy a trónörökös jön el ebédre a kíséretével.

A soffőr elment és hamarosan gyalogszerrel megérkezett a társaság: a felség, *Lichtenstein* herceg huszárkapitány, egy autókapitány és egy főhadnagy. Az urak lecsatolták a kardjukat, letették a kópönyegeket, a herceg állapot kért és a mikor ezt megkapta, az urak megállapodtak abban, hogy egyforma ebédet esznek. *Lichtenstein*

herceg hívta a főpinczért, neki mondta elő az ebéd sorrendjét:

*gombhalenest,
ramsteket, zöld borccsal és
barackkéses omlettet*

rendelt a társaság, közben a felség egy pohár sört kért és a mikor ezt sietve vitte oda neki a pikkoló, gyerek, a Laczi, a trónörökös nevetve megkérdezte tőle, természetesen magyarul:

— Azután, mondja, tud-e maga németül is?

— Igenis, fenséges ur, de csak egy keveset

— felelte a Laczi.

— De azt a keveset, a mit tud, legalább jól tudja?!

Később bort kért, Ezerjót szerviroztatt, megivott belőle egy pohárral és intett a vendéglősnek:

— Ez jó bor!

Az omlett után a társaság még almát, szőlőt és sajtot kért, majd feketekávé és a felség cognacot parancsolt. A főpinczér megkérdezte:

— Milyen cognacot parancsol a fenséges ur?

Mire a trónörökös a világ legtermészetesebb hangján felelte:

— Természetesen magyar cognacot!

Közben bejött az étterembe *Csekonics* gróf, a Vöröskereszt főmegbízottja, őt a felség maga mellé ültette le és vagy egy negyed óráig elbeszélgetett vele. A társaság egyébként a legkedélyesebben két órát töltött az étteremben és úgy két óra felé kezdtek csak felesatolni a kardokat. Előjött a vendéglős is, — a fivére és az üzlet társ tulajdonosa: *Endrényi* Ferencz tüzérfőhadnagy — ő nyitotta ki a belső ajtót, a felség barátságosan intett feléje és mondta:

— Jó volt nagyon az ebéd! Nagyon meg voltam elégedve!

A pikkoló gyerek, a kisebbik, rohant a külső ajtóhoz, megnyitotta a trónörökös előtt, mélyen meghajtott magát, a felség mosolyogva végignézett a gyereken és nevetve kiáltott feléje:

— Szevasz...

Még az étteremben vett tíz cigarettát, vékony *figarókat*, egyet az asztalon felejtett, azt a Laczi gyerek emlékül eltette magának. Az ajtóban a tárczájából újra kivett egy cigarettát, ott állott egy rendőr, fehér keztyűben, azt intette magához:

— Rendőr kérem, adjon nekem tüzet!

A rendőr izgatott volt nagyon, elkezdett gyufa után kutatni a zsebeiben, mire a felség kíséretében levő urak gyufát rántottak elő és siettek a trónörökös szolgálatára. Ő azonban az urak gyufáját nem fogadta el.

— Majd ad a rendőr — mondta és a mikor a rendőr megtalálta a gyufáját és a cigarettát elé tartott egy égő szálát, a trónörökös nevetve gyujtott rá és egy cigarettát a reszkető rendőr kezébe nyomott.

A közönség közben összegyűlt az étterem előtt, ajosan éljenezte a felséget, a ki mosolyogva szalutált minden ember felé. A közönség között a legböldögőbb mégis a főpinczér volt, neki két levelezőlapra ráírta a felség a nevét, erős, karakterisztikus írással: *Károly kir. herceg*.

Az egész társaság azután gyalog elment a katonai parancsnokság épületének irányában, a hol autóra ültek és gyorsan elrobogtak a várból. Az emberek még sokáig éljeneztek a robogó autók után...